

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

15 בינואר 2014

831

י"ד בשבט התשע"ד

עמוד

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 28) (כריות ביטחון לקרנות פנסיה ותיקות).

224 התשע"ד-2014

מבוא

נוכח גירעונות אקטואריים שאליהם נקלעו חלק מקרנות הפנסיה הוותיקות, ושהסתכמו בשנת 2003 בסכום של כ־120 מיליארד שקלים חדשים (בהתאם להנחת ריבית בשיעור של 4%), גיבשה הממשלה תכנית הבראה שוויונית, אחידה, ברורה ומפורטת לקרנות אלה, שבמסגרתה ימונה להן מנהל מיוחד, ויניתן להן סיוע ממשלתי בהיקפים כספיים חסרי תקדים, וזאת כדי לאפשר להן להעניק לעמיתיהן זכויות פנסיה מעבר לזכויות שיש ביכולתן להעניק באמצעות נכסיהן (להלן – הקרנות שבהסדר).

הסיוע הממשלתי ועקרונות תכנית הבראה כאמור עוגנו במסגרת חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו־2004), התשס"ג–2003 (להלן – חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל), אשר תיקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א–1981 (להלן – חוק הפיקוח), והוסיף בו את פרק ז' שכותרתו "קרנות פנסיה ותיקות – מינוי מנהל מיוחד, תכניות הבראה וסיוע ממשלתי".

במסגרת פרק ז' האמור, אשר תוקן בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון מס' 12), התשס"ד–2004 (ס"ח התשס"ד, עמ' 370), הושתו על עמיתי הקרנות שבהסדר שורה של צעדים בהיקפים כספיים גדולים, לשם הפחתת הגירעונות האקטואריים, באמצעות הפחתת ההתחייבויות של הקרנות והגדלת נכסיהן, וביניהם: העלאת שיעור ההפרשות לקרן כאמור בסעיף 78א לחוק הפיקוח, העלאת גיל הזכויות לקבלת קצבה מהקרן בהתאם להוראות חוק גיל פרישה, התשס"ד–2004 (להלן – חוק גיל פרישה), שינוי שיטת חישוב הקצבה, ניכוי סכומים מתשלומי הקצבאות ומהסכומים החד־פעמיים שמשלמת הקרן (המכונים דמי ניהול) ועוד.

סכום הסיוע הממשלתי המוקצה לקרנות שבהסדר במסגרת פרק ז' לחוק הפיקוח, עומד על סך של 78.3 מיליארד שקלים חדשים (בערכים נכון לשנת 2003). הסכום האמור כולל גם את הסבסוד הגלום בתשלומי הריבית ששולמו לקרנות החל ממועד תחילתו של ההסדר בשל איגרות החוב המיועדות מסוג "מירון" שהונפקו לקרנות האמורות. לסכום האמור יש להוסיף את מימון העלות הכרוכה באי־העלאת גיל הפרישה לנשים לגיל 67, כפי שנקבע במסגרת פרק ז' האמור (ר' סעיף 78(ב)(8) לחוק הפיקוח).

עוד נקבע, בהתאם להוראות סעיף 78(ד) לחוק הפיקוח, כי הסיוע הממשלתי לקרנות שבהסדר יינתן לפי הוראות סעיף 78(ד) לחוק הפיקוח, ולפיו בלבד.

בהתאם לסעיף 78ט לחוק הפיקוח, הוראות פרק ז' לא הוחלו לגבי קרן ותיקה שהיתה מאוונת נכון למועדים שנקבעו בסעיף האמור (להלן – קרן שאינה בהסדר).

במקביל, החליטה הממשלה גם על שינוי מדיניותה לגבי הנפקת איגרות מיועדות לקרנות שבהסדר ולקרנות הפנסיה החדשות. יצוין כי עד לאותו מועד, קרנות הפנסיה הוותיקות היו חייבות להשקיע לפחות 93% מנכסיהן באיגרות חוב מיועדות מסוג "מירון", אשר נושאות ריבית ריאלית שנתית אפקטיבית בשיעור של 5.57% לשנה. הכללים האמורים עוגנו בתקנה 41 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד–1964 (להלן – תקנות מס הכנסה).

לפיכך, בהחלטת ממשלה מס' 92, מיום כ"א באדר ב' התשס"ג (25 במרס 2003), החליטה הממשלה, בין השאר, על הפסקת הנפקת איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לקרנות שבהסדר. בהתאם להחלטה המקורית, היה על המדינה להפסיק את הנפקת איגרות החוב המיועדות לאותן קרנות החל בחודש אוגוסט 2003. במסגרת הדיונים שהתקיימו בחודש מאי 2003 בוועדת הכספים של הכנסת בהצעת חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו־2004), התשס"ג–2003, הועלה חשש מתנדויות חדה בתשואה כתוצאה מהפסקת הנפקת איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לקרנות הפנסיה שבהסדר, וזאת על רקע ההסדר שנקבע וההשתתפות שהושתה על העמיתים לצורך מימונו.

נוכח החששות האמורים ובמטרה להגן על עמיתי קרנות הפנסיה שבהסדר מפני תנדויות חדה בתשואה כתוצאה מהפסקת הנפקת איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון", הודיעו הממונה על התקציבים במשרד האוצר דאן, והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון דאן, על דעת שר האוצר דאן, לוועדת הכספים של הכנסת, ביום י"ז באייר התשס"ג (19 במאי 2003), כי הוחלט לבצע את הצעדים האלה:

(א) להמשיך ולהנפיק לקרנות הפנסיה הוותיקות איגרות חוב מיועדות מסוג "ערד", לגבי 30% מנכסי הקרנות כאשר הריבית הריאלית השנתית האפקטיבית תעמוד על 4.86%. בהתאם לאמור, ביום ה' באב התשס"ג (4 באוגוסט 2003), תוקנו תקנות מס הכנסה בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 3). התשס"ג-2003 (ק"ת התשס"ג, עמ' 1002), שבמסגרתן תוקנה תקנה 41 לתקנות מס הכנסה, כך שהקרנות שבהסדר ישקיעו באג"ח מסוג "ערד" בשיעור של 30% מנכסי הקרנות. התיקון האמור הוחל גם על הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר וכן על קרנות הפנסיה החדשות המקיפות;

(ב) להקצות לקרנות שבהסדר סך של 7 מיליארד שקלים חדשים במסגרת כרית ביטחון, במטרה להקל על התמודדות הקרנות האמורות עם התנודתיות בתשואה. לשם כך תוקם ועדה ציבורית לבחינת אופן השימוש בכרית הביטחון, כדי להבטיח שימוש מיטבי בכרית האמורה.

נוכח האמור לעיל, מינה שר האוצר דאז, ביום י"ד בתמוז התשס"ג (14 ביולי 2003), ועדה ציבורית, בראשות פרופ' אמיר ברנע, לבחינת אופן השימוש בכרית הביטחון (להלן – הוועדה), אשר נדרשה לתת לשר האוצר המלצות בעניינים המנויים בכתב המינוי. במסגרת כתב המינוי של הוועדה הוחלט להרחיב את היקף הסיוע כך שלא יפחת מ־7 מיליארד שקלים חדשים ולא יעלה על 15 מיליארד שקלים חדשים. בין השאר, נדרשה הוועדה לתת את המלצותיה לעניין התנאים שבהתקיימם תוכל קרן פנסיה לקבל סיוע מכרית הביטחון שתקצה הממשלה, הסכום האופטימלי שראוי להקצות ככרית ביטחון, והיקף הסיוע מכרית הביטחון שיינתן לכל אחת מהקרנות שבהסדר.

ביום כ"ד בסיון התשס"ט (16 ביוני 2009) שלחו המנהל הכללי של משרד האוצר והממונה על התקציבים במשרד האוצר דאז, מכתב למנהלת המיוחדת של הקרנות שבהסדר דאז, שבו פורטה עמדת הדרג המקצועי במשרד האוצר לגבי העקרונות ליישום כרית הביטחון לסיוע לקרנות, וזאת על בסיס טיוטת דוח הוועדה, שהועברה באותה עת למשרד האוצר. במסגרת זאת צוין במכתב, כי המלצת הדרג המקצועי כאמור, על בסיס טיוטת דוח הוועדה, היא שהסכום המרבי של כרית הביטחון יעמוד על סך של 11 מיליארד שקלים חדשים.

ביום א' בתמוז התש"ע (13 ביוני 2010) הודיע הממונה על התקציבים במשרד האוצר דאז, במכתבו למנהלת המיוחדת של הקרנות שבהסדר דאז, כי הסכום המרבי בכרית הביטחון כאמור יוגדל בסכום של 320 מיליון שקלים חדשים. יצוין כי המכתב ניתן על רקע הסדרה כוללת של יישום הוראות הסכם קואליציוני, בין סיעת הליכוד לסיעת העבודה.

ביום כ"ט בניסן התשע"א (3 במאי 2011) הגישה הוועדה לשר האוצר את המלצותיה הסופיות.

בהתאם להמלצות הוועדה, כרית הביטחון תשמש לצורך כיסוי גירעון הקרנות כתוצאה מירידה בשיעורי ריבית צפויים שלפיהם מחושבות ההתחייבויות של הקרנות במאזני הקרנות (להלן – עקום הריבית), ביחס לריבית צמודה בשיעור של 4%, אשר היוותה בסיס לחישוב הגירעון האקטוארי של הקרנות במסגרת ההסדר. המלצת הוועדה מבוססת על ההנחה כי הגורם המרכזי לתנודתיות בגובה הקצבאות שהקרנות משלמות לזכאים לכך הוא שינויים בעקום הריבית. יצוין כי שינוי בעקום הריבית במקרה של פער במשך החיים הממוצע של הנכסים לעומת משך החיים הממוצע של ההתחייבויות, משפיע על היחס שבין הערך המהווה של הנכסים לבין הערך המהווה של ההתחייבויות. משכך, במקרה של ירידה בעקום הריבית מקום שבו קיים פער כאמור, גדל הערך המהווה של ההתחייבויות בשיעור גבוה מהגידול בערך המהווה של הנכסים.

בהצעת חוק זו מוצע לעגן בחוק הפיקוח מתן כרית ביטחון לקרנות שבהסדר, במסגרת פרק ז' לחוק הפיקוח, בהתאם לתנאים ובהיקפים כמפורט בהצעה. ההסדר המוצע בהצעת חוק זו מבוסס בעיקרו על המלצות הוועדה.

כמו כן, בשים לב לשונות הקיימת במערך הזכויות בקרנות שבהסדר ובקרנות שאינן בהסדר, והסיוע הממשלתי שניתן לכל אחת מסוגי הקרנות האמורות כפי שיפורט להלן, מוצע לכלול כרית ביטחון נוספת ונפרדת לקרנות שאינן בהסדר בהתאם לעקרונות ולתנאים המפורטים בפרק ז' המוצע.

הצעת חוק זו פורסמה בעבר בהצעות חוק הממשלה – 741, מיום כ' בחשוון התשע"ג (5 בנובמבר 2012), בעמ' 168, והיא מתפרסמת כעת בשנית, בשינויים.

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 28) (כריות ביטחון לקרנות פנסיה ותיקות), התשע"ד-2014

1. תיקון סעיף 1 בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) לפני ההגדרה "חוק החברות" יבוא:
"חוק גיל פרישה" – חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004²;
- (2) בהגדרה "חברה מנהלת", "קופת ביטוח", "קופת גמל", "קופת גמל לקצבה", "קופת גמל משלמת לקצבה", "קופת גמל מרכזית לדמי מחלה", "קופת גמל מרכזית לפיצויים" ו"קרן ותיקה", במקום "קופת גמל מרכזית לפיצויים" ו"קרן ותיקה" יבוא "ו"קופת גמל מרכזית לפיצויים";
- (3) אחרי ההגדרה "מבטח" יבוא:
"המדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- (4) אחרי ההגדרה "קרוב" יבוא:
"קרן ותיקה" – קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח ושאושרה לראשונה לפי תקנות קופות גמל לפני יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995);
"קרן ותיקה שבהסדר" – קרן ותיקה שמונה לה מנהל מיוחד לפי סעיף 78;
"קרן ותיקה שאינה בהסדר" – קרן ותיקה שאינה קרן ותיקה שבהסדר.
2. בסעיף 78 לחוק העיקרי –
- (1) אחרי ההגדרה "חוק החברות הממשלתיות" יבוא:
"מאזן הקרן" – מאזן אקטוארי של הקרן, שנערך בהתאם להוראות לפי חוק זה ולפי חוק הפיקוח על קופות גמל ובכפוף להנחיות המפקח;
- (2) בהגדרה "עודף אקטוארי", "גירעון אקטוארי", ו"איזון אקטוארי", במקום הסיפה החל במילים "במאזן אקטוארי" יבוא "במאזן הקרן; ואולם –
- (1) לענין חישוב גירעון אקטוארי בתוצאת מאזן הקרן בשל שנה מסוימת, לפי סעיף 78טו(ג), יחושב הגירעון כאמור כבעל ערך חיובי;
- (2) לענין חישוב עודף אקטוארי בתוצאת מאזן הקרן בשל שנה מסוימת, לפי סעיף 78טו(ג), יחושב העודף כאמור כבעל ערך שלילי.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים 1, 2(1), מוצע לתקן את סעיף 1 לחוק הפיקוח, הכולל הגדרות שונות וכן את סעיף 3 עד 8 ו-19(א) ו-3(3) 78 לחוק הפיקוח הכולל הגדרות לענין פרק ז' לחוק הפיקוח, ולהוסיף בהם כמה הגדרות. כך למשל, מוצע להוסיף הגדרה לקרן ותיקה שבהסדר, לקרן ותיקה שאינה בהסדר ולמאזן הקרן. עוד מוצע לתקן סעיפים בחוק הפיקוח שנעשה בהם שימוש במונחים שמוצעים להגדירם כאמור. בנוסף, מאחר שההגדרה
- 1 ס"ח התשמ"א, עמ' 208; התשע"א, עמ' 1120.
- 2 ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

3. בסעיף 78ט לחוק העיקרי – תיקון סעיף 78ט
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר";
- (2) בסעיף קטן (ב) –
- (א) בפסקה (2), במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר";
- (ב) בפסקה (9), במקום "בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004" יבוא "בחוק גיל פרישה".
4. בסעיף 78טו לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ג), ההגדרה "המדר" – תימחק.
5. בסעיף 78ז לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר".
6. בסעיף 78יא לחוק העיקרי, ברישה, אחרי "לקרן ותיקה" יבוא "שבהסדר".
7. בסעיף 78יב לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר".
8. בסעיף 78יג לחוק העיקרי, במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר".
9. בסעיף 78יד לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א) –
- (א) בפסקה (1), במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר";
- (ב) אחרי פסקה (2) יבוא:
- "(3) לסכומים לפי פסקאות (1) ו-(2) ייוספו סכומים מתוך כרית הביטחון הכללית כמשמעותה בסעיף 78טו(א), בכפוף לתנאים שנקבעו בסעיף 78טו וככל שהדבר יידרש לפי אותו סעיף";
- (2) בסעיף קטן (ג), אחרי "(א)" יבוא "(1)" ובמקום "למדר המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – המדר)" יבוא "למדר";
- (3) בסעיף קטן (ד), במקום "שמונה להן מנהל מיוחד" יבוא "שבהסדר".
10. בסעיף 78טז לחוק העיקרי, אחרי "בסעיף 78יד" יבוא "(א)(1) ו-(2)".
11. אחרי סעיף 78טז לחוק העיקרי יבוא:
- "כרית ביטחון 78טו. (א) לקרנות הוותיקות שבהסדר יועברו כספים מתקציב המדינה, בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף זה, במטרה למתן את השפעת השינויים בעקום הריבית על זכויותיהם של העמיתים בקרנות האמורות (בפרק זה – כרית ביטחון כללית).

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים (2) ו-11**
- לסעיף 78טו המוצע**
- לסעיפים קטנים (א) עד (ג) המוצעים**
- מוצע לקבוע כי לקרנות שבהסדר יועברו כספים מתקציב המדינה, בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף 78טו המוצע, וזאת במטרה למתן את השפעת השינויים בעקום הריבית על זכויות העמיתים בקרנות האמורות.
- לקבוע כי לעניין חוק זה הכוונה היא רק לקופת גמל לקצבה שאושרה לראשונה לפני המועד האמור ואינה תכנית ביטוח. תיקון מקביל להגדרה "קרן ותיקה" בחוק קופות גמל הוצע בפרק ו' להצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013-2014), התשע"ג-2013 (הצעות חוק התשע"ג, עמ' 651), במסגרת כוללת של תיקון הטבות מס לחיסכון פנסיוני.

(ב) סכום כרית הביטחון הכללית יחושב, בכל שנת חישוב, כצירוף של כל הסכומים המתקבלים לפי סעיף קטן (ג) בשל כל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר, ובלבד שסכום כרית הביטחון הכללית לא יעלה על הנמוך מבין אלה:

(1) הסכום המרבי כאמור בסעיפים קטנים (ד) או (ה), לפי העניין;

(2) צירוף של כל סכומי הגירעון האקטוארי במאזני כל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר שיש בה גירעון אקטוארי; לעניין חישוב הגירעון כאמור לא ייחשבו כנכסי הקרן כספים המגיעים לה לפי סעיף זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

להוסיף לסכום האמור או לגרוע ממנו את שיעור הריבית חסרת הסיכון לשנת החישוב כפי שהונחה בעקום הריבית הקודם ושיעור השינוי במדד שהיה צפוי לשנת החישוב ואשר לפיהם נערך המאזן האקטוארי של השנה הקודמת. במסגרת סעיף קטן (ג) מחושב הסכום המנוצל בהתאם לנוסחאות כאמור.

לעניין החישובים בהתאם לסעיף קטן (ג) כאמור יובהר, כי התוצאה של הפרשים המחושבים בהתאם להוראות הסעיף הקטן האמור עשויה להיות חיובית או שלילית, והיא תובא בחשבון במסגרת החישובים האמורים לפי ערכה.

כמו כן כפי שמוצע בסעיף 2(2) להצעת החוק, לעניין חישוב גירעון אקטוארי בתוצאת מאזן הקרן בשל השנה הקודמת, לפי סעיף קטן (ג) האמור, יחושב הגירעון האקטוארי כבעל ערך חיובי ולעניין חישוב עודף אקטוארי בתוצאת מאזן הקרן כאמור יחושב העודף האקטוארי כבעל ערך שלילי.

כך למשל, אם בשנה מסוימת תוצאת מאזן הקרן היא גירעון אקטוארי של 500 מיליון שקלים חדשים, היינו: סך ההתחייבות של הקרן עולה על סך הנכסים שלה בסכום האמור, יהיה הגירעון, לעניין סעיף קטן (ג), כבעל ערך חיובי, היינו: 500 מיליון. לעומת זאת, אם בשנה מסוימת תוצאת מאזן הקרן היא עודף אקטוארי של 500 מיליון שקלים חדשים, היינו: סך הנכסים של קרן עולה על סך התחייבויותיה בסכום האמור, יהיה העודף, לעניין סעיף קטן (ג), כבעל ערך שלילי, היינו: מינוס 500 מיליון.

עוד יצוין כי נכסים שחירים לעניין חישוב סכומי כרית הביטחון לפי סעיף קטן (ג) יכללו את סך נכסי הקרן, למעט נכסים אלה: איגרות חוב מיועדות שבהן הקרן משקיעה; סיוע ממשלתי שניתן לקרן, ונכסים אחרים שאינם ניתנים להעברה לאחר לפי דין או הסכם.

חישוב הסכום מכרית הביטחון לכל אחת מהקרנות שבהסדר, כפי שפורט לעיל, בא לידי ביטוי בנוסחה שלהלן:

בשל היווצרות גירעון אקטוארי במאזני הקרנות שבהסדר בשנת 2008, אשר נבע, בין השאר, מיירידה בעקום הריבית ביחס לריבית צמודה בשיעור של 4%, מוצע לקבוע, כי בכל שנה החל בשנת 2009 (להלן – שנת החישוב), תחושב כרית הביטחון לכלל הקרנות שבהסדר (להלן – כרית הביטחון הכללית), לפי צירוף של כל הסכומים המחושבים לגבי כל אחת מהקרנות שבהסדר לפי סעיף קטן (ג) המוצע, ובלבד שהסכום הכולל של כרית הביטחון הכללית לא יעלה על צירוף של כל סכומי הגירעון האקטוארי במאזני כל הקרנות הוותיקות שבהסדר, או על הסכום המרבי כפי שהיה מעת לעת, כאמור בסעיפים קטנים (ד) או (ה), לפי העניין, לפי הנמוך מביניהם,

בהמלצות הוועדה נכללו, לעניין זה, שתי נוסחאות חלופיות שמובילות לתוצאה זהה (נוסחאות 9 ו-10). מאחר שהקרנות שבהסדר מחשבות את כרית הביטחון בהתאם לנוסחה 10, מוצע במסגרת הצעת החוק להשתמש בנוסחה 10.

בהתאם לנוסחה 10 האמורה, שתובא להלן, הסכום מכרית הביטחון המוצע לגבי כל אחת מהקרנות שבהסדר יחושב לפי צירוף של כל הסכומים המפורטים בפסקאות (1) עד (5) של סעיף קטן (ג) בנוסחה המוצע, בניכוי סך הסכומים ששולמו לאותה קרן מתוך כרית הביטחון הכללית בתקופה שממועד תחילתו של החוק המוצע עד תום שנת החישוב בתוספת שינוי שיעור המדד הצפוי כהגדרתו המוצעת ובתוספת ריבית חסרת סיכון, בשל כל שנה ממועד תשלום כל אחד מהסכומים כאמור עד תום שנת החישוב. הסכום המתקבל מהצירוף כאמור לאחר ניכוי הסכומים יובא בחשבון במסגרת חישוב הסכום הכולל של כרית הביטחון לפי סעיף קטן (ב) המוצע רק אם הוא סכום חיובי.

באשר לסכום המנוצל מתוך כרית הביטחון, שטרם הועבר לקרנות, המליצה הוועדה להוסיף לגביו ריבית של 4% בתוספת מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – המדד). לעומת זאת, בנוסחאות שצורפו כנספח להמלצות הוועדה הוצע

(ג) הסכום בשל כל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר יחושב, בכל שנת חישוב, כצירוף של הסכומים המתקבלים לפי פסקאות (1) עד (5) בניכוי הסכום כאמור בפסקה (6), ובלבד שהסכום המתקבל לאחר הניכוי כאמור הוא סכום חיובי:

(1) הסכום המתקבל מצירוף של כל אלה:

(א) הסכום המצטבר בשנה הקודמת;

(ב) הסכום המתקבל ממכפלת שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב, בסכום המצטבר בשנה הקודמת;

(ג) הסכום המתקבל ממכפלת ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב, בסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב);

(2) הסכום המתקבל מהכפלת הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן בשיעור כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן:

(א) הסכום המתקבל מצירוף של תוצאת מאזן הקרן בשל השנה הקודמת ומכפלת שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב בתוצאת המאזן כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

$$\begin{aligned}
 P(X) = \max(0, & \\
 & G(F^{(X)}; X) - G(4\%; X) \\
 & + \sum_{y=08}^{X-1} \left\{ G(4\%; y) \times \left(1 + \text{madad}^{(y)} \right) \times \left(4\% - f_1^{(y)} \right) \right. \\
 & \left. + \left\{ \exp ec_ret^{(y+1)}(4\%) - \exp ec_ret^{(y+1)}(f_1^{(y)}) \right\} \right. \\
 & \left. + \left\{ arad_loss(\exp ec_ret^{(y+1)}(4\%) - I^{(y+1)}) - arad_loss(\exp ec_ret^{(y+1)}(f_1^{(y)}) - I^{(y+1)}) \right\} \right\} \\
 & \times \prod_{z=y+1}^{X-1} \left(1 + f_1^{(z)} \right) \times \left(1 + \text{madad}^{(z)} \right) \\
 & - \sum_{y=08}^{X-1} c^{(y+1)} \times \left(1 + \text{madad}^{(y)} \right)^5 \times \left(1 + f_1^{(y)} \right)^5 \times \prod_{z=y+1}^{X-1} \left(1 + f_1^{(z)} \right) \times \left(1 + \text{madad}^{(z)} \right)
 \end{aligned}$$

(ב) ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין ריבית בשיעור של 4% לבין ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב;

(3) ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן לסכום כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן:

(א) הסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (1) ו-(2) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (3) שלהלן:

(1) סכום השווה למכפלת 4%, בסכום המתקבל מצירוף של שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן בשל השנה הקודמת ומכפלת שיעור שינוי המדר הצפוי בשל שנת החישוב בשווי הנכסים כאמור;

(2) סכום השווה לסך המכפלות של כל תקבול צפוי בתוספת מדר, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תקבול צפוי בתוספת מדר" – תשלום שצפויה הקרן לקבל בשנת החישוב כפי שנצפה במאזן הקרן של החלק השנה הקודמת, בתוספת מכפלת החלק

ד ב ר י ה ס ב ר

$$I^{(y-1)} - \text{arad_loss}(\exp ec_ret^{(y+1)}(4\%) - \text{arad_loss}(\exp ec_ret^{(y+1)}(f_1^{(y)})) - I^{(y-1)})$$

– גירעון או רווח אקטוארי הנובע מהשפעת $\exp ec_ret^{(y+1)}(f_1^{(y)}) - I^{(y-1)}$ או $\exp ec_ret^{(y+1)}(4\%)$ לפי העניין, על סך התשואה המסובסדת שהקרן עשויה לצבור בעתיד. האמור יחושב לפי ההפרש בין הערכת הגירעון או העודף נכון לסוף שנת $y+1$ לפי שיעורי הריבית הנקובים באיגרות החוב המיועדות של הקרן ולפי נכסי הקרן נכון לסוף שנת $y+1$ לרבות נכסים סחירים, לבין הערכה כאמור כאשר הנכסים הסחירים נכון לסוף שנת $y+1$ יוחלפו על ידי $\exp ec_ret^{(y+1)}(4\%)$ או $\exp ec_ret^{(y+1)}(f_1^{(y)})$, לפי העניין. כל הערכה כאמור תבוצע באמצעות תחזית תורים מוזמנים.

$$I^{(y+1)} - \text{arad_loss}(\exp ec_ret^{(y+1)}(4\%) - \text{arad_loss}(\exp ec_ret^{(y+1)}(f_1^{(y)})) - I^{(y-1)})$$

– תשלומים ששולמו מכרית הביטחון לקרן שבהסדר במהלך שנה $y+1$.

לעניין זה –

$P(X)$ – ערך נוכחי של הסכום מכרית הביטחון שהיה מועבר לקרן שבהסדר, אילולא הוראות סעיף 78טו(ו) המוצע, בניכוי סכומים ששולמו בפועל מכרית הביטחון לקרן, והכל נכון ליום 31 בדצמבר בשנה X .

$f_i^{(X)}$ – שיעור ריבית חסרת סיכון צפוי לשנה $X+i$ שלפיהם מחושב המאזן האקטוארי של הקרנות שבהסדר, וזאת נכון ליום 31 בדצמבר של שנה X .

$madad^{(y)}$ – שיעור האינפלציה השנתי הצפוי לשנה $y+1$, וזאת נכון ליום 31 בדצמבר של שנה y .

$G(F^{(X)}; X)$ או $G(4\% X)$ – גירעון אקטוארי, עודף אקטוארי או איזון אקטוארי, לפי מאזן אקטוארי של הקרן לשנת X , המחושב לפי הנחת ריבית חסרת סיכון בהתאם לעקום ריביות $F^{(X)}$ או 4%, לפי העניין, כאשר נכסים סחירים משוערכים בשוויים ההוגן.

$\exp ec_ret^{(y+1)}(f_1^{(y)})$ או $\exp ec_ret^{(y+1)}(4\%)$ – התשואה הצפויה על נכסים סחירים לשנה $y+1$, כשהיא מחושבת לפי שיעור תשואה ריאלית צפויה של 4% או תשואה ריאלית צפויה של $f_1^{(y)}$, לפי העניין.

(היחסי של שיעור שינוי המדד הצפוי בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב, באותו תשלום;

(3) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום צפוי בתוספת מדד, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תשלום צפוי בתוספת מדד" – תשלום שצפויה הקרן לשלם בשנת החישוב כפי שנצפה במאזן הקרן של השנה הקודמת, בתוספת מכפלת החלק היחסי של שיעור שינוי המדד הצפוי בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב, באותו תשלום;

(ב) הסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (1) ו-(2) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (3) שלהלן:

(1) סכום השווה למכפלת ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב, בסכום המתקבל מצירוף של שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן של השנה הקודמת ומכפלת שיעור שינוי המדד הצפוי בשל שנת החישוב בשווי הנכסים כאמור;

(2) סכום השווה לסך המכפלות של כל תקבול צפוי בתוספת מדד, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תקבול צפוי בתוספת מדד" – כהגדרתו בפסקה (3)(א)(2);

(3) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום צפוי בתוספת מדד, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תשלום צפוי בתוספת מדד" – כהגדרתו בפסקה (3)(א)(3);

(4) השפעת התשואה על הסבסוד, בשל שנת החישוב;

(5) ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן לסכום כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן:

(א) תוצאת מאזן הקרן בשל שנת החישוב, כשערך הנכסים הסחירים מחושב לפי שיעורי עקום ריבית;

(ב) תוצאת מאזן הקרן בשל שנת החישוב, כשערך הנכסים הסחירים מחושב לפי שיעור של 4%;

(6) סכום השווה לצירוף של הסכומים מתוך כרית הביטחון הכללית, שהועברו לאותה קרן לפי סעיף זה בתקופה שממועד תחילתו של תיקון מס' 28 עד תום שנת החישוב, בתוספת שיעור שינוי המדר הצפוי ובתוספת ריבית חסרת סיכון, והכל בשל כל שנה ממועד תשלום כל אחד מהסכומים כאמור עד תום שנת החישוב.

(ד) הסכום המרבי של כרית הביטחון הכללית יעמוד, בכל שנת חישוב, על הסכום כאמור בפסקה (1) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקה (2) שלהלן:

(1) סך של 11,320 מיליון שקלים חדשים, בתוספת שיעור שינוי מדר חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדר חודש דצמבר 2008 ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בתקופה שבין חודש ינואר 2009 לתום שנת החישוב;

(2) סך הסכומים שהועברו לכל הקרנות הוותיקות שבהסדר מתוך כרית הביטחון הכללית, לפי סעיף זה, בתקופה שממועד תחילתו של תיקון מס' 28 עד תום שנת החישוב, בתוספת שיעור שינוי מדר חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדר החודש שבו שולם כל אחד מהסכומים כאמור, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בשל התקופה שממועד התשלום עד תום שנת החישוב.

ד ב ר י ה ס ב ר

הסכום המרבי כאמור יעודכן לפי שיעור השינוי בין המדר במועד החישוב לעומת מדר חודש ינואר 2009, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בשל התקופה האמורה, וזאת לשם שמירת ערכה הריאלי של כרית הביטחון. מהסכום האמור ינוכו סך הסכומים ששולמו מכרית הביטחון הכללית לכל הקרנות שבהסדר ממועד תחילתו של החוק המוצע עד תום כל שנת חישוב, בתוספת שיעור שינוי מדר חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדר החודש שבו שולם כל אחד מהסכומים כאמור, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בשל התקופה שממועד התשלום עד תום שנת החישוב.

לסעיף קטן (ד) המוצע

מוצע לקבוע כי הסכום המרבי שיוקצה לכרית הביטחון הכללית יעמוד על 11 מיליארד ו-320 מיליון שקלים חדשים. ואולם בשים לב לכך כי תכליתה של כרית הביטחון היא להבטיח את זכויותיהם של העמיתים בקרנות הוותיקות אך לא להוסיף עליהן. כמוצע בסעיף קטן (ב), הסכום מתוך כרית הביטחון בכל שנה לא יעלה על סך הגירעונות האקטואריים של כל הקרנות האמורות, שיש בהן גירעון אקטוארי. מובן, כי במסגרת חישוב כאמור לא ייחשבו כנכסי הקרן כספים המגיעים לה מכרית הביטחון.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד) –

(1) ניתן סיוע ממשלתי לקרנות הוותיקות שבהסדר בנוסף לסיוע הקבוע בסעיף 78 כנוסחו ערב תיקון מס' 28, יופחת מהסכום המרבי כאמור באותו סעיף קטן סכום הסיוע הממשלתי הנוסף כאמור;

(2) עלה בשנת חישוב היחס שבין הסכום כאמור בסעיף קטן (ד)(1) לבין סך ההתחייבויות של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר (בסעיף זה – יחס ההתאמה), על 8%, יהיה הסכום המרבי של כרית הביטחון הכללית, בשל אותה שנה, סכום השווה למכפלה של 8% בסך ההתחייבויות של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר כפי שנקבעו במאזני הקרנות בשל שנת החישוב, ובלבד שהסכום המרבי של כרית הביטחון הכללית לפי פסקה זו לא יפחת מהסכום המתקבל מצירוף של שניים אלה:

(א) הגבוה מבין אלה (בפסקת משנה זו – הסכום המנוצל):

(1) הסכום מתוך כרית הביטחון הכללית, שחושב לפי סעיף קטן (ג) בשל כל הקרנות הוותיקות שבהסדר, בשנה הקודמת, בתוספת שיעור שינוי המדד הצפוי בשל שנת החישוב ובתוספת ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב;

(2) הסכום המצטבר בשנת החישוב, או הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית, לפי הנמוך מביניהם; לעניין זה, "הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית" – הסכום המרבי של כרית הביטחון הכללית כפי שחושב בשנה הקודמת לפי סעיף קטן (ד) או לפי סעיף קטן זה, לפי העניין, בתוספת

ד ב ר י ה ס ב ר

גירעון אקטוארי והצורך בקבלת כרית ביטחון, מוצע לקבוע כי במקרה שבו יחס ההתאמה שבין תקרת כרית הביטחון לבין סך ההתחייבויות האקטואריות של הקרנות שבהסדר ביום המאזן עולה על 8%, תופחת תקרת כרית הביטחון, כך שהסכום המרבי של כרית הביטחון הכללית, בשל אותה שנה, יהיה סכום השווה למכפלה של 8% בסך ההתחייבויות של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר כפי שנקבעו במאזן הקרן בשל שנת החישוב. ההפחתה האמורה כפופה לכך שכתוצאה ממנה לא תפחת תקרת כרית הביטחון מהסכום המתקבל מצירופם של הסכומים כאמור בפסקה (2) של סעיף קטן (ה), המתחשב בסכומים שהצטברו מתוך כרית הביטחון עד מועד החישוב.

לסעיף קטן (ה) המוצע

בשים לב לסך הסיוע הממשלתי שיוקצה לקרנות שבהסדר, אשר כולל סכום של 78.3 מיליארד שקלים חדשים, סיוע בשל אי-העלאת גיל הזכאות לקבלת קצבה לנשים, וכרית ביטחון כמוצע בהצעת חוק זו, מוצע לקבוע כי כל סיוע נוסף אשר יינתן לקרנות שבהסדר לאחר מועד קבלת החוק המוצע, ככל שיינתן, בין באמצעות חקיקה, החלטת ממשלה או בכל דרך אחרת, יבוא על חשבון כרית הביטחון, כך שסכום הסיוע הנוסף יופחת מכרית הביטחון.

כמו כן במטרה להתאים את גובה תקרת כרית הביטחון לירידה הצפויה בהתחייבויות הקרנות בשל תשלום קצבאות, ומשכך לסיכון הכרוך בהיווצרותו של

שיעור שינוי מדד חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדד חודש דצמבר של השנה הקודמת ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% בשל שנת החישוב;

(ב) ההפרש שבין הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית, לבין הסכום המנוצל, כשההפרש האמור מוכפל ב-8% מסך ההתחייבויות של הקרנות הוותיקות שבהסדר כפי שנקבע במאזן הקרן לשנת החישוב ומחולק בסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית; לעניין זה, "הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית" – כהגדרתו בפסקת משנה (א)2).

(ו) כספים מכרית הביטחון הכללית יועברו לקרן ותיקה שבהסדר, לפי הוראות המפקח כאמור בסעיף 8לד(ב), רק לאחר שאזלו כל נכסיה ובכפוף לאמור בסעיף קטן (ז) לעניין סעיף קטן זה לא ייחשבו כנכסי הקרן כספים המגיעים לה לפי סעיף זה.

(ז) לא יועברו כספים מכרית הביטחון הכללית לקרן ותיקה שבהסדר בסכום העולה על הסכום הנדרש לקרן לשם תשלום התחייבויותיה.

(ח) על אף הוראות מנגנון האיזון האקטוארי שנקבעו בתקנון האחיד, בשנה שבה נוצר עודף אקטוארי בקרן ותיקה שבהסדר, לא ייחשבו כספים המגיעים לקרן לפי סעיף זה, לעניין הוראות המנגנון כאמור, כנכסי הקרן.

(ט) בסעיף זה –

"איגרת חוב מיועדת" – איגרת חוב בלתי סחירה שמנפיקה מדינת ישראל לקרן ותיקה שבהסדר לפי חוק מילווה המדינה, התשל"ט-1979³;

ד ב ר י ה ס ב ר

לא יועברו לקרן ותיקה שבהסדר כספים בסכום העולה על הסכום הנדרש לקרן כדי לשלם את התחייבויותיה.

לסעיף קטן (ח) המוצע

בהתאם להוראות התקנון האחיד, בשנה שבה נוצר עודף אקטוארי בקרן שבהסדר, רשאית הקרן להגדיל את זכויות מבוטחיה בשל העודף שנוצר. נוכח המטרה שבבסיס מתן כרית הביטחון, הרי שאין כל הצדקה להגדיל זכויות למבוטחי קרן פנסיה בשל עודף הנובע מיתרה צבורה בכרית הביטחון, ועל כן מוצע לקבוע כי על אף האמור בתקנון האחיד, בשנה שבה נוצר עודף אקטוארי בקרן שבהסדר לא יהיה ניתן להביא בחשבון את היתרה הצבורה בכרית הביטחון במסגרת נכסי הקרן.

לסעיף קטן (ו) המוצע

בעוד שגובה הסכום מתוך כרית הביטחון מחושב בכל שנה בהתאם לאמור לעיל ונרשם במאזן הקרן, ומאחר שסכום כרית הביטחון עשוי להשתנות משנה לשנה בהתאם לשינויים בעקום הריבית, מוצע לקבוע כי העברת הסיוע בפועל לידי קרן שבהסדר תיעשה רק לאחר שאזלו נכסי אותה קרן ולעניין זה לא ייחשבו כנכסי הקרן כספים המגיעים לה מכרית הביטחון לפי סעיף 11078 המוצע.

לסעיף קטן (ז) המוצע

לנוכח תכליתה של כרית הביטחון, אשר כפי שפורט לעיל נועדה להבטיח את זכויותיהם של העמיתים בקרנות הוותיקות אך לא להוסיף עליהן, מוצע לקבוע כי בכל מקרה

³ ס"ח התשל"ט, עמ' 112.

"הסכום המצטבר", בשנה מסוימת – הסכום מתוך כרית הביטחון הכללית, המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות (1) עד (4) של סעיף קטן (ג), כפי שחושבו באותה שנה; ואולם לגבי השנים שקדמו לשנת 2009, יהיה הסכום המצטבר – 0;

"השפעת התשואה על הסבסוד", בשל שנה מסוימת – ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין השפעת התשואה לפי עקום הריבית בשל אותה שנה לבין השפעת התשואה לפי 4% בשל אותה שנה, בניכוי הסכום כאמור בסעיף קטן (ג)(3);

"השפעת התשואה לפי עקום הריבית", בשל שנה מסוימת – ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקה (1) שלהלן לסכום כאמור בפסקה (2) שלהלן;

(1) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה; ואולם לעניין זה יחושב שווי הנכסים הסחירים כסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) שלהלן בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (ה) שלהלן;

(א) שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן של השנה שקדמה לאותה שנה;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 9(1)(ב) ו-2)

הסיוע הממשלתי שנקבע בפסקה (1) של סעיף קטן (א) ולא לגבי הסיוע הממשלתי שבפסקאות (2) ו-3) לסעיף האמור. בהקשר זה יצוין כי הסיוע הממשלתי לעניין אי-העלאת גיל הפרישה (כאמור בסעיף 78ט(ב)(8) לחוק הפיקוח), נקבע לפי ההפרש שבין התחייבויות הקרן אילו הועלה גיל הפרישה לנשים בהדרגה לגיל 67 לבין התחייבויות הקרן אילו הועלה גיל הפרישה לנשים בהדרגה לגיל 64.

בהתאם לכך, אין כל רלוונטיות לעניין זה להוראת ההצמדה שנקבעה בסעיף 78ד(ג) האמור. באשר לאופן ההצמדה של סכומי כרית הביטחון קיים מנגנון נפרד לפי סעיף 78טו המוצע.

סעיף 10 מוצע לתקן את סעיף 78טו לחוק הפיקוח שעניינו הקמת קרן סיוע שאליה יועברו חלק מן הסכומים המיועדים לסיוע לקרנות שבהסדר לפי סעיף 78ד, ולהבהיר כי הסעיף האמור לא יחול לעניין סכומי כרית הביטחון המועברים לקרנות שבהסדר לפי סעיף 78טו המוצע. זאת, הואיל ומעצם טיבה של כרית ביטחון, שגובהה עשוי להשתנות, אין מקום להעברת כספים לקרן הסיוע.

בסעיף 78ד לחוק הפיקוח נקבע היקף הסיוע הממשלתי אשר ניתן לקרנות שבהסדר והתנאים החלים על מתן סיוע כאמור. בהתאם להוראות הסעיף האמור העברת הכספים לכל קרן שבהסדר תיעשה בהתאם להוראות המפקח על הביטוח, ובלבד שלא יועברו כספים לקרן כלשהי אלא לאחר שהתקנון האחיד הופעל בה, שבוצעה תכנית לייעול תפעולה ושהקרן ממלאת אחר כל ההוראות לפי פרק ז' לחוק הפיקוח. עוד נקבע כי הסיוע הממשלתי לקרנות שבהסדר יינתן לפי הוראות סעיף זה, בלבד.

מוצע לתקן את סעיף 78ד(א) לחוק הפיקוח ולהוסיף בו פסקה (3) שקובעת כי לסכומי הסיוע הממשלתי לפי אותו סעיף ייווספו גם סכומים מתוך כרית הביטחון הכללית בהתאם להסדר המוצע לעניין זה לפי סעיף 78טו בנוסחו המוצע. על ההסדר המוצע כאמור יחולו הוראות סעיף 78ד(ב) ו-78ד(ד) לחוק הפיקוח.

עוד מוצע לקבוע כי הוראות ההצמדה שנקבעו בסעיף 78ד(ג), החל בחודש ינואר 2003, יחולו רק לגבי

(ב) סכום השווה למכפלת שיעור שינוי המדד הצפוי בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן, בסכום כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) סכום השווה למכפלת ריבית חסרת סיכון בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן, בסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב);

(ד) סכום השווה לסך המכפלות של כל תקבול בפועל בתוספת מדה, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן, ממועד התשלום עד תום אותה שנה; לעניין זה, "תקבול בפועל בתוספת מדה" – תשלום ששולם לקרן בפועל באותה שנה, בתוספת מכפלת החלק היחסי של שיעור שינוי המדד הצפוי בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן ממועד התשלום עד תום אותה שנה, באותו תשלום;

(ה) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום בפועל בתוספת מדה, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן ממועד התשלום עד תום אותה שנה; לעניין זה, "תשלום בפועל בתוספת מדה" – תשלום ששילמה הקרן בפועל, באותה שנה, בתוספת מכפלת החלק היחסי של שיעור שינוי המדד הצפוי בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן ממועד התשלום עד תום אותה שנה, באותו תשלום;

(2) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה;

"השפעת התשואה לפי 4%", בשל שנה מסוימת – ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקה (1) שלהלן לסכום כאמור בפסקה (2) שלהלן;

(1) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה; ואולם לעניין זה יחושב שווי הנכסים הסחירים כסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) שלהלן בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (ה) שלהלן:

(א) שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן של השנה שקדמה לאותה שנה;

(ב) סכום השווה למכפלת שיעור שינוי המדד הצפוי בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן, בסכום כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) סכום השווה למכפלת ריבית בשיעור של 4%, בסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב);

(ד) סכום השווה לסך המכפלות של כל תקבול בפועל בתוספת מדד, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום עד תום אותה שנה; להגדרתו בפסקה (1)(ד) להגדרה "השפעת התשואה לפי עקום הריבית";

(ה) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום בפועל בתוספת מדד, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום עד תום אותה שנה; לעניין זה, "תשלום בפועל בתוספת מדד" – כהגדרתו בפסקה (1)(ה) להגדרה "השפעת התשואה לפי עקום הריבית";

(2) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה;

"נכסים סחירים" – סך נכסי קרן ותיקה שבהסדר, למעט:

(1) איגרות חוב מיועדות;

(2) סכומי סיוע ממשלתי לפי פסקאות (1) ו-(2) של סעיף 78ד(א);

(3) נכסים אחרים שאינם ניתנים להעברה לאחר לפי דין או הסכם;

"עקום הריבית" – שיעורי ריבית צפויים, שלפיהם חושבו ההתחייבויות של הקרן במאזן הקרן;

”עקום הריבית בשל שנת חישוב” – עקום הריבית שלפיו חושב מאזן הקרן בשל שנת החישוב;

”עקום הריבית הקודם”, בשל שנה מסוימת – עקום הריבית שלפיו חושב מאזן הקרן בשל השנה שקדמה לאותה שנה;

”ריבית חסרת סיכון”, בשל שנה מסוימת – שיעור הריבית בשל אותה שנה לפי עקום הריבית הקודם;

”שיעור שינוי המדד הצפוי”, בשל שנה מסוימת – שיעור השינוי הצפוי במדד בשל אותה שנה, שלפיו חושב מאזן הקרן בשל השנה שקדמה לאותה שנה;

”שנה קודמת” – השנה שקדמה לשנת החישוב;

”שנת חישוב” – שנה מסוימת, החל בשנת 2009;

”תוצאת מאזן הקרן”, בשל שנה מסוימת – עודף אקטוארי, גירעון אקטוארי או איזון אקטוארי, כפי שנקבעו במאזן הקרן בשל אותה שנה, כשערך ההתחייבויות ושווי הנכסים שאינם נכסים סחירים מחושב בהתאם לשיעורי הריבית כמפורט להלן, לפי העניין, וערך הנכסים הסחירים מחושב בהתאם להוראות לעניין חישוב שוויו של נכס לפי סעיף 33 לחוק הפיקוח על קופות גמל:

(1) לעניין פסקאות (א) ו-(5) של סעיף קטן (ג) ולעניין ההגדרה ”השפעת התשואה לפי 4%” – שיעור של 4%;

(2) לעניין פסקה (2) (ב) של סעיף קטן (ג) ולעניין ההגדרה ”השפעת התשואה לפי עקום הריבית” – שיעורי עקום הריבית;

”תיקון מס’ 28” – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס’ 28), התשע”ד–2014.

הוספת פרק ז’ 12. אחרי סעיף 78 לחוק העיקרי יבוא:

”פרק ז’ 2: כרית ביטחון לקרנות פנסיה ותיקות שאינן בהסדר

הגדרות 78. בפרק זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

התשס”ג (11 בדצמבר 2003), על דעת הממונה על התקציבים, על מדיניות משרד האוצר בעניין הסיוע הכספי שיינתן לקרנות שאינן בהסדר בהודעת המפקח על הביטוח גם צוין כי ההתייחסות לעניין הפוטנציאל לתנודתיות בתשואת הקרנות שאינן בהסדר תינתן לאחר מתן המלצות הוועדה.

סעיפים 12 ו-13 לפרק ז’ המוצע – כללי
נוכח טענותיהן של הקרנות שאינן בהסדר בנוגע להפסקת הנפקת איגרות חוב מיועדות מסוג ”מירון” גם להן, הודיע המפקח על הביטוח, ביום י”א בתמוז

"איגרת חוב מיועדת", "עקום הריבית", "עקום הריבית הקודם", "ריבית חסרת סיכון", "שיעור שינוי המדד הצפוי", "שנת חישוב", "שנה קודמת" ו"תיקון מס' 28 – כהגדרתם בסעיף 1078ט(3);

"המועד האחרון לתיקון" – יום כ"ט באדר ב' התשע"ד (31 במרס 2014);

"הסכום המצטבר" בשנה מסוימת – הסכום מתוך כרית הביטחון לקרן ותיקה שאינה בהסדר, המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות (1) עד (4) של סעיף קטן (ה), כפי שחושבו באותה שנה; ואולם לגבי השנים שקדמו לשנת 2012 יהיה הסכום המצטבר – 0;

"השנה הקובעת" – השנה שבה הופחתו התחייבויות הקרן בשיעור השפעת השינויים בתקנון כאמור בסעיף 78כא(ד); "השפעת התשואה על הסבסוד", בשל שנה מסוימת – ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין השפעת התשואה לפי עקום הריבית בשל אותה שנה לבין השפעת התשואה לפי 4% בשל אותה שנה, בניכוי הסכום כאמור בסעיף 78כא(ה)(3);

"השפעת התשואה לפי עקום הריבית", בשל שנה מסוימת – ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקה (1) שלהלן לסכום כאמור בפסקה (2) שלהלן;

(1) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה; ואולם לעניין זה יחושב שווי הנכסים הסחירים כסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) שלהלן בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (ה) שלהלן;

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, לאחר שנשמעה בהרחבה עמדתם של נציגי הקרנות שאינן בהסדר בכל הקשור להחלה של כרית ביטחון עליהן, ובשים לב לשונות הקיימת במערך הזכויות בקרנות שבהסדר ובקרנות שאינן בהסדר, והסיוע הממשלתי הניתן לכל אחת מהקרנות האמורות, מוצע לקבוע הסדר שעניינו כרית ביטחון נוספת ונפרדת לקרנות שאינן בהסדר, וזאת במסגרת פרק ז' המוצע בחוק הפיקוח, ובהתאם לעקרונות ולתנאים המפורטים בו. יצוין כי ביום י"ב בתמוז התשע"ב (2 ביולי 2012) הודיע משרד האוצר לקרנות שאינן בהסדר על המתווה המוצע כאמור לעניין קרנות אלה, שבכוונתו לפעול לעיגונו בחקיקה.

לסעיף 78כ המוצע

בסעיף זה מוצעות הגדרות שונות לפרק ז' המוצע, אשר מרביתן מבוססות על ההגדרות שנוספו בפרק ז' לחוק הפיקוח, בשינויים המחויבים.

בהתאם לאמור בהודעת המפקח על הביטוח כאמור, אישר בשנת 2004 שר האוצר דאז נוהל בעניין סיוע כספי לקרנות שאינן בהסדר (להלן – נוהל הסיוע). בהתאם לאמור בנוהל הסיוע כל קרן שאינה בהסדר תקבל מאוצר המדינה סיוע כספי בעד כל שנת כספים משנת הכספים 2004 ואילך, המבוסס, ככלל, על שיעור של 1.57% מנכסי הקרן (שהוא ההפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין 4%).

נוכח השוני המהותי בין הקרנות שבהסדר לבין הקרנות שאינן בהסדר, בשים לב לכך שההודעה על מתן כרית הביטחון לקרנות שבהסדר ניתנה כחלק מהליך החקיקה לגביהן, ובמטרה לתת מענה לחשש בדבר הגדלת הנטל שהושט ממילא על העמיתים והגימלאים במסגרת תכנית ההבראה ולנוהל הסיוע, עמדת משרד האוצר היתה כי ניתן לייחד את כרית הביטחון רק לקרנות הוותיקות שבהסדר.

(א) שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן של השנה שקדמה לאותה שנה;

(ב) סכום השווה למכפלת שיעור שינוי המדד הצפוי בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן, בסכום כאמור בפסקת משנה (א);

(ג) סכום השווה למכפלת ריבית חסרת סיכון בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן, בסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב);

(ד) סכום השווה לסך המכפלות של כל תקבול בפועל בתוספת מדד, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון ממועד התשלום עד תום אותה שנה; לעניין זה, "תקבול בפועל בתוספת מדד" – תשלום ששולם לקרן בפועל, באותה שנה, בתוספת מכפלת החלק היחסי של שיעור שינוי המדד הצפוי בשל השנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן ממועד התשלום עד תום אותה שנה, באותו תשלום;

(ה) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום בפועל בתוספת מדד, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון ממועד התשלום עד תום אותה שנה; לעניין זה, "תשלום בפועל בתוספת מדד" – תשלום ששילמה הקרן בפועל, באותה שנה, בתוספת מכפלת החלק היחסי של שיעור שינוי המדד הצפוי ממועד התשלום עד תום אותה שנה, באותו תשלום;

(2) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה;

"השפעת התשואה לפי 4%", בשל שנה מסוימת – ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקה (1) שלהלן לסכום כאמור בפסקה (2) שלהלן:
(1) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה; ואולם לעניין זה יחושב שווי הנכסים הסחירים כסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (ה) שלהלן;

(א) שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן של השנה שקדמה לאותה שנה;

(ב) סכום השווה למכפלת שיעור שינוי המדד הצפוי בשנה שבשלה חושבה תוצאת מאזן הקרן, בסכום כאמור בפסקת משנה (א);

- (ג) סכום השווה למכפלת ריבית בשיעור של 4%, בסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב);
- (ד) סכום השווה לסך המכפלות של כל תקבול בפועל בתוספת מדד, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום עד תום אותה שנה; לעניין זה, "תקבול בפועל בתוספת מדד" – כהגדרתה בפסקה (1)(ד) להגדרה "השפעת התשואה לפי עקום הריבית";
- (ה) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום בפועל בתוספת מדד, באותה שנה, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום עד תום אותה שנה; לעניין זה, "תשלום בפועל בתוספת מדד" – כהגדרתה בפסקה (1)(ה) להגדרה "השפעת התשואה לפי עקום הריבית";
- (2) תוצאת מאזן הקרן בשל אותה שנה;
- "מאזן הקרן" – כהגדרתו בסעיף 78ב;
- "נכסים סחירים" – סך נכסי קרן ותיקה שאינה בהסדר, למעט:
- (1) איגרות חוב מיועדות;
- (2) סכומים שהממשלה משלמת לקרן מתקציב המדינה;
- (3) נכסים אחרים שאינם ניתנים להעברה לאחר לפי דין או הסכם;
- "עודף אקטוארי", "גירעון אקטוארי" ו"איזון אקטוארי" – הפרש חיובי או שלילי או איזון, לפי העניין, בין כלל נכסי הקרן הוותיקה שאינה בהסדר לבין כלל התחייבויות הקרן, כפי שנקבע במאזן הקרן, ואולם –
- (1) לעניין חישוב גירעון אקטוארי בתוצאת מאזן הקרן בשל שנה מסוימת, לפי סעיף 78כא(ה) ו-(ו), יחושב הגירעון כאמור כבעל ערך חיובי;
- (2) לעניין חישוב עודף אקטוארי בתוצאת מאזן הקרן בשל שנה מסוימת, לפי סעיף 78כא(ה) ו-(ו), יחושב העודף כאמור כבעל ערך שלילי;
- "שיעור הכרית" – היחס שבין הסכום כאמור בפסקה (1) שלהלן לסכום כאמור בפסקה (2) שלהלן:
- (1) הסכום שנקבע לקרן בתוספת ראשונה ב';
- (2) ההפרש שבין ערך התחייבויות הקרן לפי מאזן הקרן לשנת 2011 לבין ערך התחייבויות הקרן למועד האמור כשהן מחושבות לפי שיעור ריבית של 4%;

”שיעור השפעת השינויים בתקנון” – היחס שבין הסכום כאמור בפסקה (1) שלהלן לסכום כאמור בפסקה (2) שלהלן:

(1) ההפרש שבין ערך התחייבויות הקרן לפי מאזן הקרן לשנת 2011 לבין התחייבויות הקרן לפי מאזן הקרן לשנת 2011 אילו היה מתוקן תקנון הקרן לפי האמור בסעיף קטן (א)(1) עד (4);

(2) ערך התחייבויות הקרן לפי מאזן הקרן לשנת 2011;

”שיעור ריבית רעיוני לשנת 2011” – שיעור ריבית רעיוני, אשר תוצאת חישוב ערך התחייבויות הקרן במאזן הקרן לשנת 2011 לפיו זהה לתוצאת חישוב ערך התחייבויות הקרן כפי שהופיעה במאזן הקרן לשנת 2011;

”תוצאת מאזן הקרן”, בשל שנה מסוימת – עודף אקטוארי, גירעון אקטוארי או איזון אקטוארי, כפי שנקבעו במאזן הקרן של אותה שנה, כשערך ההתחייבויות ושווי הנכסים שאינם נכסים סחירים מחושב, בהתאם לשיעורי הריבית כמפורט להלן, לפי העניין, וערך הנכסים הסחירים מחושב בהתאם להוראות לעניין חישוב שווי של נכס לפי סעיף 33 לחוק הפיקוח על קופות גמל:

(1) לעניין פסקאות (2)(א) ו-(5)(ב) של סעיף 78(א) ולעניין ההגדרה ”השפעת התשואה לפי 4%” – שיעור של 4%;

(2) לעניין פסקה 5(א) של סעיף 78(א) ולעניין ההגדרה ”השפעת התשואה לפי עקום הריבית” – שיעורי עקום הריבית.

”תקרת כרית מעודכנת” – הנמוך מביין אלה:

(1) שיעור הכרית כשהוא מוכפל בהפרש שבין ערך התחייבויות הקרן לפי מאזן הקרן לשנה שקדמה לשנה הקובעת כשהוא מחושב לפי שיעור ריבית קבוע לבין ערך התחייבויות הקרן למועד האמור כשהוא מחושב לפי שיעור ריבית של 4%;

(2) הסכום שנקבע לקרן לפי תוספת ראשונה ב', בתוספת שיעור שינוי מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לשנה הקובעת לעומת מדד חודש דצמבר 2011.

78כא (א) לקרן ותיקה שאינה בהסדר יועברו כספים מתקציב המדינה, בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף זה, במטרה למתן את השפעת השינויים בעקום הריבית על זכויותיהם של העמיתים באותה קרן (בפרק זה – כרית ביטחון לקרן ותיקה שאינה בהסדר), ובלבד שעד המועד האחרון לתיקון תוקן תקנונה של הקרן בהתאם למפורט להלן, לשם הפחתת התחייבויות הקרן, וניתן אישור מאת המפקח, מראש ובכתב, לתיקון כאמור;

(1) גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה מהקרן לא יפחת מהגיל כאמור בתוספת ראשונה א', לפי מין המבוטח וחודש לידתו (בסעיף זה – גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה);

(2) במקרה שבו יועלה גיל הפרישה כמשמעותו בחוק גיל פרישה מעל גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה, יועלה בהתאמה גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה מהקרן;

(3) קצבת הזקנה שתשולם מהקרן למי שביקש לקבלה לפני הגיעו לגיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה, תופחת בשיעור שייקבע בתקנון הקרן לפי חישוב אקטוארי שיבטיח כי הקדמת הפרישה כאמור לא תגדיל את התחייבויות הקרן;

(4) מכל תשלום שמשלמת הקרן לפי תקנונה, בין שהוא קצבה ובין שהוא תשלום חד-פעמי, תנכה הקרן, לכל הפחות, את השיעורים האלה:

(א) בשנת 2014 – 0.25%;

(ב) בשנת 2015 – 1%;

(ג) בשנת 2016 – 1.5%;

(ד) משנת 2017 ואילך – 1.75%.

ד ב ר י ה ס ב ר

שבתוספת כאמור לא יופחת גיל הזכאות;

2. הקצבה של מי שמתקיים לגביה האמור בפסקה (1) וביקש לקבלה לפני הגיעו לגיל הזכאות החדש, תופחת בשיעור שייקבע בתקנון הקרן, לפי חישוב אקטוארי שיבטיח כי הקדמת הפרישה כאמור לא תיצור הגדלת התחייבויות הקרן;

3. מכל תשלום שמשלמת הקרן לפי תקנונה, בין שהוא קצבה ובין שהוא תשלום חד-פעמי, ינוכו לפחות השיעורים האלה:

1. בשנת 2014 – 0.75%;

2. בשנת 2015 – 1%;

3. בשנת 2016 – 1.5%;

4. בשנת 2017 ואילך – 1.75%.

לסעיף 78כא המוצע

לסעיפים קטנים (א) עד (ג)

כאמור לעיל, מוצע לתת כרית ביטחון נוספת ונפרדת לכל אחת מהקרנות שאינן בהסדר. קרן שאינה בהסדר תהיה זכאית לקבלת סיוע מכרית הביטחון אם תיקנה את תקנונה כך שהופחתו התחייבויותיה בהתאם למפורט להלן, בדומה לחלק מהצעדים שהושגו על עמית הקרנות שבהסדר להפחתת ההתחייבויות שלהן, במסגרת הסדר לפי פרק ז' לחוק הפיקוח:

1. גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה מהקרן לא יפחת מהגיל כאמור בתוספת ראשונה א' המוצעת, לפי מין המבוטח וחודש לידתו, כך שיעמוד על גיל הפרישה כמשמעותו בחוק גיל פרישה, כפי שיהיה מעת לעת (להלן – גיל הזכאות החדש). למען הסר ספק, יובהר כי בקרן שתקנונה כולל גיל זכאות לקבלת קצבת זקנה הגבוה מהגילאים

(א) המפקח רשאי להאריך את המועד האחרון לתיקון, לגבי קרן ותיקה שאינה בהסדר, בתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, ובלבד שהקרן הגישה למפקח בקשה לתיקון התקנון לפני המועד האחרון לתיקון.

(ב) המפקח רשאי לאשר לקרן ותיקה שאינה בהסדר לתקן את תקנונה, כך שייקבע בו כי לאחר שגיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה מהקרן הועלה בהתאם לסעיף קטן (א)(1) ו-(2) תוגדל קצבת הזקנה מהקרן המשולמת למי שלגביו הועלה גיל הזכאות כאמור, בשיעור מסוים, ובלבד שהעלות הנובעת מההגדלה כאמור תמומן באמצעות הפחתת התחייבויות אחרות של הקרן וסך הפחתת התחייבויות הקרן לאחר תיקוני התקנון כאמור בסעיף קטן (א) ובסעיף קטן זה יהיה בגובה הפרשי ההתחייבויות בשל העלאת גיל הזכאות; לעניין זה, "הפרשי התחייבויות בשל העלאת גיל הזכאות" – הפרש שבין התחייבויות הקרן אילולא הועלה גיל הזכאות לקבלת קצבה כאמור בסעיף קטן (א)(1) ו-(2) לבין התחייבויות הקרן לאחר העלאת גיל הזכאות כאמור.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), קרן ותיקה שאינה בהסדר שביום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011) לא היה בה גירעון אקטוארי, תהיה זכאית, החל בשנה שקדמה לשנה הקובעת, לסכום מתוך כרית הביטחון לקרן שחושב לפי הוראות סעיף קטן (ה) אף אם לא התקיים לגביה האמור בסעיף קטן (א), ובלבד שעד תום השנה הקובעת תוקן תקנון הקרן כך שסך התחייבויותיה, נכון לתום השנה שקדמה לשנה הקובעת, הופחת בשיעור השפעת השינויים בתקנון וניתן אישור המפקח מראש ובכתב לתיקון התקנון כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

בסוף שנת 2011, תהיה זכאית לכרית ביטחון גם בלא תיקון התקנון במועדים כאמור. הזכאות תהיה החל בשנה שקדמה לשנה שבה תוקן תקנונה של הקרן כך שסך התחייבויותיה הופחת בשיעור השפעת התיקונים האמורים בתקנון הקרן כמוצע בסעיף קטן (א) מתוך התחייבויות הקרן נכון לשנת 2011.

ככל שתבצע הפחתה כאמור תהא הקרן זכאית לשיעור מסוים מתוך הפער בין התחייבויות הקרן במועד ההפחתה לפי ריבית בשיעור של 4% לבין התחייבויות הקרן במועד ההפחתה לפי עקום ריבית חסרת סיכון לשנת 2011 (העקום שלפיו חושבה המחויבות האקטוארית בשנת 2011). השיעור האמור יחושב לפי היחס בין גובה הכרית המוצעת בהצעת החוק לאותה קרן, לבין הפער בין התחייבויות הקרן לשנת 2011 לפי עקום ריבית חסרת סיכון לשנה זו, לבין התחייבויות הקרן לשנת 2011 לפי ריבית בשיעור של 4%. עם זאת, בכל מקרה הסכום המירבי של הכרית לאותה קרן לא יעלה על הסכום המרבי שהוקצה לקרן בתוספת לחוק בתוספת הצמדה למדד.

עוד מוצע לקבוע כי המפקח על הביטוח יהיה רשאי לאשר בקשה של קרן זכאית ולפיה לאחר ביצוע האמור בפסקה (1) לעיל, קצבתו של מי שחל לגביו האמור באותה פסקה תוגדל בשיעור מסוים והעלות הנובעת מהגדלה כאמור תמומן באמצעות הפחתת התחייבויות אחרות של הקרן, זאת, בתנאי שסך הפחתת התחייבויות הקרן הזכאית גם לאחר ביצוע הגדלת הקצבות כאמור יסתכם בסכום הכולל של הפחתת התחייבויות הקרן כאמור בפסקה (1).

מוצע לקבוע כי התיקונים האמורים יתבצעו עד יום כ"ט באדר ב' התשע"ד (31 במרס 2014). עוד מוצע לתת למפקח על הביטוח סמכות להאריך את המועדים לתיקון התקנון, ובלבד שהבקשה לאישור התקנון הוגשה לפני המועד האמור ותקופת ההארכה לתיקון התקנון לא תעלה על שלושה חודשים.

לסעיף קטן (ד) המוצע

על אף המועדים שנקבעו לעיל לתיקון התקנון, מוצע לקבוע כי קרן שאינה בהסדר שלא היתה בגירעון אקטוארי

(ד) הסכום מתוך כרית הביטחון לקרן ותיקה שאינה בהסדר יחושב, בכל שנת חישוב, כצירוף של הסכומים המתקבלים לפי פסקאות (1) עד (5) בניכוי הסכום כאמור בפסקה (6), ובלבד שהסכום המתקבל לאחר הניכוי כאמור הוא סכום חיובי והוא לא יעלה על הסכום כאמור בפסקה (7):

(1) הסכום המתקבל מצירוף של כל אלה:

(א) הסכום המצטבר בשנה הקודמת;

(ב) הסכום המתקבל ממכפלת שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב, בסכום המצטבר בשנה הקודמת;

(ג) הסכום המתקבל ממכפלת ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב, בסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב);

(2) הסכום המתקבל מהכפלת הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן, בשיעור כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן:

(א) הסכום המתקבל מצירוף של תוצאת מאזן הקרן בשל השנה הקודמת, ומכפלת שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב בתוצאת המאזן כאמור;

(ב) ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין ריבית בשיעור של 4% לבין ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב;

(3) ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן לסכום כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן:

(א) הסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (1) ו-(2) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (3) שלהלן:

(1) סכום השווה למכפלת 4% בסכום המתקבל מצירוף של שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן בשל השנה הקודמת ומכפלת שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב בשווי הנכסים כאמור;

(2) סכום השווה לטך המכפלות של כל תקבול צפוי בתוספת מדרד, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תקבול צפוי בתוספת

מדרד" – תשלום שצפויה הקרן לקבל בשנת החישוב כפי שנצפה במאזן הקרן בשל השנה הקודמת, בתוספת מכפלת החלק היחסי של שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב, באותו תשלום;

(3) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום צפוי בתוספת מדרד, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית בשיעור של 4% ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תשלום צפוי בתוספת מדרד" – תשלום שצפויה הקרן לשלם בשנת החישוב כפי שנצפה במאזן הקרן של השנה הקודמת, בתוספת מכפלת החלק היחסי של שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב, באותו תשלום;

(ב) הסכום המתקבל מצירוף של הסכומים כאמור בפסקאות משנה (1) ו-(2) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (3) שלהלן;

(1) סכום השווה למכפלת ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב, בסכום המתקבל מצירוף של שווי הנכסים הסחירים במאזן הקרן של השנה הקודמת ומכפלת שיעור שינוי המדרד הצפוי בשל שנת החישוב בשווי הנכסים כאמור;

(2) סכום השווה לסך המכפלות של כל תקבול צפוי בתוספת מדרד, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תקבול צפוי בתוספת מדרד" – כהגדרתו בפסקה (3)(א)(2);

(3) סכום השווה לסך המכפלות של כל תשלום צפוי בתוספת מדרד, בשנת החישוב, בחלק היחסי של ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב ממועד התשלום הצפוי עד תום שנת החישוב; לעניין זה, "תשלום צפוי בתוספת מדרד" – כהגדרתו בפסקה (3)(א)(3);

(4) השפעת התשואה על הסבסוד, בשל שנת החישוב;
(5) ההפרש החיובי או השלילי, לפי העניין, שבין הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן לסכום כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן;

(א) תוצאת מאזן הקרן בשל שנת החישוב, כשערך הנכסים הסחירים מחושב לפי שיעורי עקום ריבית;

(ב) תוצאת מאזן הקרן בשל שנת החישוב, כשערך הנכסים הסחירים מחושב לפי שיעור של 4%;

(6) סכום השווה לצירוף של הסכומים מתוך כרית הביטחון לקרן הוותיקה שאינה בהסדר, שהועברו לאותה קרן לפי סעיף זה, בתקופה שממועד תחילתו של תיקון מס' 28 עד תום שנת החישוב, בתוספת שיעור שינוי המדרד הצפוי ובתוספת ריבית חסרת סיכון, והכל בשל כל שנה ממועד תשלום כל אחד מהסכומים כאמור עד תום שנת החישוב.

(7) הסכום הנמוך מבין אלה:

(א) הסכום המרבי כאמור בסעיפים קטנים (ו) או (ז), לפי העניין;

(ב) הגירעון האקטוארי במאזן הקרן, ואם אין גירעון אקטוארי – 0; לעניין חישוב הגירעון כאמור לא ייחשבו כנכסי הקרן כספים המגיעים לה לפי סעיף זה.

(ה) הסכום המרבי של כרית הביטחון לקרן ותיקה שאינה בהסדר –

(1) לעניין קרן ותיקה שאינה בהסדר שביום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011) היה בה גירעון אקטוארי – יעמוד, בכל שנת חישוב על הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן;

ד ב ר י ה ס ב ר

של שנת החישוב לעומת מדד חודש דצמבר 2011 וריבית בהתאם לאמור בסעיף 178טו(ד) ו(ה) לחוק הפיקוח.

הסכום המרבי כאמור יחולק בין הקרנות שאינן בהסדר, כך שלכל קרן תהיה תקרת כרית ביטחון. חלקה של כל קרן שבהסדר בתקרת כרית הביטחון נקבע בהתאם למשך החיים הממוצע של התחייבויותיה של הקרן ולפי חלקה היחסי של הקרן בסך ההתחייבויות האקטואריות של הקרנות שאינן בהסדר, ובהתאם לעקום הריבית באותו המועד ולפי רגישות ההתחייבויות לשינוי בעקום הריבית.

לסעיפים קטנים (ה) עד (ט) המוצעים

מוצע כי עקרונות כרית הביטחון לקרן שאינה בהסדר שהתקיימו בה התנאים כאמור לעיל יהיו זהים לעקרונות שהוצעו לעניין זה לגבי קרנות שבהסדר לפי סעיף 178טו המוצע, בכפוף לכמה שינויים והתאמות נדרשים. הסכום המרבי של כרית הביטחון לכל הקרנות שאינן בהסדר יעמוד על סכום של 2,500 מיליון שקלים חדשים ויחולק ביניהן לפי המנגנון המוצע בסעיף 178א(ה) המוצע. לסכום האמור ייוסף מדד לפי שיעור שינוי מדד חודש דצמבר

(א) הסכום שנקבע לקרן בתוספת ראשונה ב', בתוספת שיעור שינוי מדד חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדד חודש דצמבר 2011 ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בתקופה שמחודש ינואר 2012 עד תום שנת החישוב;

(ב) סך הסכומים מתוך כרית הביטחון לקרן, שהועברו אליה לפי סעיף זה בתקופה שממועד תחילתו של תיקון מס' 28 עד תום שנת החישוב, בתוספת שיעור שינוי מדד חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדד החודש שבו שולם כל אחד מהסכומים כאמור ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בשל התקופה שממועד התשלום עד תום שנת החישוב.

(2) לעניין קרן ותיקה שאינה בהסדר שביום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011) לא היה בה גירעון אקטוארי – יעמוד, בכל שנת חישוב החל בשנה שקדמה לשנה הקובעת, על הסכום כאמור בפסקת משנה (א) שלהלן, בניכוי הסכום כאמור בפסקת משנה (ב) שלהלן:

(א) תקרת כרית מעודכנת בתוספת שיעור שינוי מדד חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לשנה הקובעת ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בתקופה שבין חודש ינואר של השנה הקובעת לתום שנת החישוב;

(ב) סך הסכומים מתוך כרית הביטחון לקרן, שהועברו אליה לפי סעיף זה החל בשנה שקדמה לשנה הקובעת עד תום שנת החישוב, בתוספת שיעור שינוי מדד חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדד החודש שבו שולם כל אחד מהסכומים כאמור, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בשל התקופה שממועד התשלום עד תום שנת החישוב.

ד ב ר י ה ס ב ר

מובן, כי במסגרת החישוב כאמור לא ייחשבו כנכסי הקרן כספים המגיעים לה מכרית הביטחון.

למען הסר ספק, מובהר בזה כי תקרת הכרית לכל קרן תיקבע באופן חדיפעמי על פי חלקה ביחס לכל הקרנות שאינן בהסדר, ובכלל זה קרנות כאמור שאינן קרנות זכאיות.

והכול נכון ליום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011). חלקה של כל קרן בתקרת כרית הביטחון מפורט בתוספת ראשונה ב' המוצעת. כמוצע לגבי הקרנות הוותיקות שבהסדר ובשים לב לכך כי תכליתן של כריות הביטחון היא להבטיח את זכויותיהם של העמיתים בקרן אך לא להוסיף עליהן, הסכום מתוך כרית הביטחון של כל קרן בכל שנה לא יעלה על סך הגירעון האקטוארי של הקרן.

(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ו), עלה בשנת חישוב היחס שבין הסכום כאמור בסעיף קטן (ו)(א) או (א)(2), לפי העניין, לבין סך ההתחייבויות של אותה קרן (בסעיף זה – יחס ההתאמה), על 8%, יהיה הסכום המרבי של כרית הביטחון לאותה קרן, בשל אותה שנה, סכום השווה למכפלה של 8% בסך ההתחייבויות של אותה קרן כפי שנקבעו במאזן הקרן בשל שנת החישוב, ובלבד שהסכום המרבי של כרית הביטחון לאותה קרן לפי סעיף קטן זה לא יפחת מהסכום המתקבל מצירוף של שניים אלה:

(1) הגבוה מבין אלה (בפסקה זו – הסכום המנוצל):

(א) הסכום מתוך כרית הביטחון לקרן הוותיקה שאינה בהסדר, שחושב לפי סעיף קטן (ה) לאותה קרן, בשנה הקודמת, בתוספת שיעור שינוי המדד הצפוי בשל שנת החישוב ובתוספת ריבית חסרת סיכון בשל שנת החישוב;

(ב) הסכום המצטבר בשנת החישוב, או הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית, לפי הנמוך מביניהם; לעניין זה, "הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית" – הסכום המרבי של כרית הביטחון לקרן ותיקה שאינה בהסדר, כפי שחושב בשנה הקודמת לפי סעיף קטן (ו)(1)(א) או (א)(2), לפי העניין, או לפי סעיף קטן זה, בתוספת שיעור שינוי מדד חודש דצמבר של שנת החישוב לעומת מדד חודש דצמבר של השנה הקודמת ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% בשל שנת החישוב;

(2) ההפרש שבין הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית, לבין הסכום המנוצל, כשההפרש האמור מוכפל ב-8% מסך ההתחייבויות של הקרן כפי שנקבע במאזן הקרן בשל שנת החישוב ומחולק בסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית; לעניין זה, "הסכום המרבי בשנה הקודמת בתוספת מדד וריבית" – כהגדרתו בפסקה (1)(ב).

(ז) כספים מכרית הביטחון לקרן ותיקה שאינה בהסדר יועברו לאותה קרן, לפי הוראות המפקח, רק לאחר שאזלו כל נכסיה ובכפוף לסעיף קטן (ט); לעניין סעיף קטן זה לא יחשבו כנכסי הקרן כספים המגיעים לה לפי סעיף זה.

(ח) לא יועברו לקרן ותיקה שאינה בהסדר כספים בסכום העולה על הסכום הנדרש לקרן לשם תשלום התחייבויותיה.

(ט) על אף הוראות מנגנון האיזון האקטוארי שנקבעו בתקנון קרן ותיקה שאינה בהסדר, בשנה שבה נוצר עודף אקטוארי באותה קרן, לא ייחשבו כספים המגיעים לקרן לפי סעיף זה, לעניין הוראות המנגנון כאמור, כנכסי הקרן.

13. אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

הוספת תוספת ראשונה א' ותוספת ראשונה ב'

"תוספת ראשונה א"

(סעיף 78כא(א)(1))

חלק א'

גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה לגבי גבר

גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה	חודש לידה (בשנים)
65	עד דצמבר 1948
65 ו-4 חודשים	ינואר עד מאי 1949
65 ו-8 חודשים	יוני 1949 עד ינואר 1950
66	פברואר עד ספטמבר 1950
66 ו-4 חודשים	אוקטובר 1950 עד מאי 1951
66 ו-8 חודשים	יוני 1951 עד ינואר 1952
גיל הפרישה לגבר, כאמור בסעיף 3 לחוק גיל פרישה	פברואר 1952 ואילך

חלק ב'

גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה לגבי אישה

גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה	חודש לידה (בשנים)
60	עד דצמבר 1953
60 ו-4 חודשים	ינואר עד מאי 1954
60 ו-8 חודשים	יוני 1954 עד ינואר 1955
61	פברואר עד ספטמבר 1955
61 ו-4 חודשים	אוקטובר 1955 עד מאי 1956
61 ו-8 חודשים	יוני 1956 עד ינואר 1957
62	פברואר עד ספטמבר 1957
גיל הפרישה לאישה שנולדה בחודשים ינואר עד אוגוסט 1955, כאמור בחלק ב' בתוספת לחוק גיל פרישה	אוקטובר 1957 עד מאי 1958
גיל הפרישה לאישה שנולדה בחודשים ספטמבר 1955 עד אפריל 1956, כאמור בחלק ב' בתוספת לחוק גיל פרישה	יוני 1958 עד ינואר 1959

גיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה	חודש לידה (בשנים)
גיל הפרישה לאישה שנולדה בחודשים מאי עד דצמבר 1956 כאמור בחלק ב' בתוספת לחוק גיל פרישה	פברואר עד ספטמבר 1959
גיל הפרישה לאישה שנולדה בחודשים ינואר עד אוגוסט 1957, כאמור בחלק ב' בתוספת לחוק גיל פרישה	אוקטובר 1959 עד מאי 1960
גיל הפרישה לאישה שנולדה בחודשים ספטמבר 1957 עד אפריל 1958, כאמור בחלק ב' בתוספת לחוק גיל פרישה	יוני 1960 עד ינואר 1961
גיל הפרישה לאישה כאמור בסעיף 3 לחוק גיל הפרישה	פברואר 1961 ואילך

תוספת ראשונה ב'

(סעיף 78כא(ה)(1))

תקרת כרית הביטחון (במיליוני שקלים חדשים)	שם הקרן
520	גילעד גימלאות לעובדים דתיים
119	יוזמה קרן פנסיה לעצמאים
28	מגן קרן פנסיה מרכזית לקואופרציה ביצרנות, תחבורה ושירותים – אגודה שיתופית בע"מ
87	עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ
68	עתידיית קופת פנסיה בע"מ
144	קופה לתגמולים ופנסיה של עובדי הסוכנות היהודית לא"י בע"מ
95	קרן גמלאות של חברי "דן" בע"מ
45	קרן גמלאות של עורכי דין בישראל בע"מ
821	קרן הפנסיה ה.ע.ל.
"573	קרן הפנסיה עתודות

